

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

**RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
PÁTÁ SEKCE**

VĚC FRIEDRICH proti ČESKÉ REPUBLICĚ
(stížnost č. 12108/03)

**ROZSUDEK
ŠTRASBURK**

26. října 2006

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.
Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.*

Ve věci Friedrich proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

pan P. LORENZEN, *předseda*,

paní S. BOTOCHAROVA,

pánové K. JUNGWIERT,

R. MARUSTE,

J. BORREGO BORREGO,

paní R. JAEGER,

pan M. VILLIGER, *soudci*

a paní C. WESTERDIEK, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 2. října 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 12108/03) směřující proti České republice, kterou dne 2. dubna 2003 podal Soudu pan Vladimír Friedrich („stěžovatel“), občan České republiky, na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatel, jemuž byla poskytnuta právní pomoc, je zastoupen panem J. Herczegem, advokátem zapsaným v České advokátní komoře. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm.

3. Dne 4. října 2005 prohlásila druhá sekce stížnost za částečně přijatelnou a rozhodla se uvědomit vládu o námitce týkající se práva na přístup k soudu. Na základě článku 29 odst. 3 rozhodla, že přijatelnost a odůvodněnost věci projedná současně.

4. Dne 1. dubna 2006 byla stížnost přidělena nově ustavené páté sekci Soudu (článek 25 odst. 5 a článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu).

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

5. Stěžovatel se narodil v roce 1947 a bydliště má v Žacléři.

6. Příslušný orgán sociálního zabezpečení dne 21. března 2000 rozhodl, že stěžovatel již nemá nárok na plný invalidní důchod, který mu byl přiznán v roce 1991.

7. Stěžovatel podal ke Krajskému soudu v Hradci Králové návrh na soudní přezkum tohoto rozhodnutí.

8. Dne 3. ledna 2002 soud napadené rozhodnutí potvrdil.

9. Dne 10. dubna 2002 byl tento rozsudek potvrzen Vrchním soudem v Praze, který stěžovateli sdělil, že dovolání může být přípustné pouze tehdy, pokud Nejvyšší soud vysloví závěr, že napadené rozhodnutí je po právní stránce zásadního významu.

10. Dne 3. července 2002 stěžovatel, zastoupen advokátem, takové dovolání podal.

11. Dne 1. října 2002 Nejvyšší soud prohlásil dovolání za nepřipustné s tím, že otázka, o níž odvolací soud rozhodoval, není po právní stránce takového zásadního významu, aby mohla zakládat přípustnost tohoto opravného prostředku.

12. Dne 16. prosince 2002 podal stěžovatel ústavní stížnost, v níž poukazoval na to, že byl omezen ve svých právech v důsledku rozhodnutí, která se nezakládala na dostatečně zjištěném skutkovém stavu.

13. Ústavní soud dne 30. ledna 2003 ústavní stížnost odmítl; v části týkající se rozhodnutí Nejvyššího soudu ji prohlásil za zjevně neopodstatněnou a námitky týkající se rozhodnutí soudů nižších stupňů odmítl pro opožděnost. Ústavní soud v této souvislosti poznamenal, že za situace, kdy Nejvyšší soud prohlásil dovolání za nepřipustné, muselo být za rozhodnutí o posledním procesním prostředku, poskytnutém zákonem k ochraně práva, považováno rozhodnutí vydané v odvolacím řízení. Lhůta pro podání ústavní stížnosti proto v daném případě začala běžet dnem, kdy byl stěžovateli doručen rozsudek vrchního soudu ze dne 10. dubna 2002.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

14. Příslušná vnitrostátní zákonná ustanovení a judikatura jsou z podstatné části obsaženy v rozsudcích *Zvolský a Zvolská proti České republice* ze dne 12. listopadu 2002 (č. 46129/99, § 18-36, ESLP 2002-IX) a *Vodárenská akciová společnost, a. s. proti České republice* ze dne 24. února 2004 (č. 73577/01, § 21).

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

15. Stěžovatel namítá, že došlo k porušení jeho práva na přístup k soudu, když Ústavní soud odmítl meritorně projednat jeho věc navzdory tomu, že nemohl předvídat nepřipustnost dovolání. Soud považuje za vhodné posoudit tuto námitku z hlediska článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích (...)“

A. K přijatelnosti

16. Soud konstatuje, že tato námitka není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti námitky, a prohlašuje ji tedy za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

17. Pokud jde o odůvodněnost stížnosti, vláda ponechává její posouzení na úvaze Soudu.

18. Soud poznamenává, že situace stěžovatele je totožná se situací stěžovatelů ve věci *Zvolský a Zvolská proti České republice* (viz výše), kde Soud dospěl k závěru o porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy. V posledně uvedené věci Soud uvedl, že přípustnost dovolání podaného na základě § 239 odst. 2 občanského soudního řádu zcela závisela na názoru Nejvyššího soudu o otázce, zda napadené rozhodnutí mělo „po právní stránce zásadní

význam“. Za tohoto stavu ani stěžovatelé ani jejich advokát nemohli odhadnout, zda jejich dovolání bude či nebude Nejvyšším soudem prohlášeno za přípustné. Jelikož tedy považovali dovolání za poslední procesní prostředek ve smyslu § 72 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, domnívali se v dobré víře, že šedesátidenní lhůta pro podání ústavní stížnosti počíná běžet od doručení rozhodnutí dovolacího soudu (*tamtéž*, § 49).

Soud rovněž uvedl, že § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu nerozlišuje mezi řádnými a mimořádnými opravnými prostředky, a že tedy navrhovatelé jsou povinni vyčerpat oba druhy prostředků s výjimkou obnovy řízení, která je výslovně vyloučena. Pokud tedy byli stěžovatelé povinni podat dovolání, aby jejich ústavní stížnost odmítnuta, Soud měl za to, že lhůta pro podání ústavní stížnosti měla začít běžet až od rozhodnutí Nejvyššího soudu, anebo měla být alespoň pozastavena od okamžiku podání dovolání (*tamtéž*, § 52).

Soud tedy dospěl k závěru, že nemožnost předvídat přípustnost dovolání, jakož i požadavek na vyčerpání „všech procesních prostředků“ obsažený v zákoně o Ústavním soudu, znamenají porušení samotné podstaty práva stěžovatelů na právní prostředek nápravy, na něž tak bylo kladeno nepřiměřené břemeno narušující spravedlivou rovnováhu mezi legitimní snahou zajistit dodržování formálních podmínek pro podání ústavní stížnosti a právem na přístup k Ústavnímu soudu (*tamtéž*, § 54).

19. V daném případě Soud nespatřuje žádný důvod, pro který by se měl odchýlovat od výše uvedených úvah, které dle jeho mínění zcela platí pro projednávanou věc.

20. Soud rovněž podotýká, že po vynesení rozsudků *Běleš a ostatní proti České republice* (č. 47273/99, ESLP 2002-IX) a *Zvolský a Zvolská proti České republice* (viz výše), český Ústavní soud ohlásil změnu ve své praxi, pokud jde o podmínky přípustnosti ústavní stížnosti. Tato změna však nemohla mít žádný vliv na situaci stěžovatele v projednávané věci.

21. Soud se proto domnívá, že obzvlášť přísným výkladem předmětného procesního pravidla ze strany Ústavního soudu bylo stěžovateli odepráno právo na přístup k soudu.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

22. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

23. Stěžovatel žádá náhradu materiální škody ve výši 19 923 €; požadovaná částka má odpovídat výši invalidního důchodu, který mu měl být vyplacen od 22. dubna 2000.

Žádá také částku 7 040 € z titulu morální újmy, která mu měla vzniknout zhoršením jeho zdravotního stavu, v důsledku čehož vyžaduje soustavnou lékařskou péči.

24. Vláda namítá, že mezi materiální škodou, která měla stěžovateli dle jeho tvrzení vzniknout, a tvrzeným porušením neexistuje příčinná souvislost. Pokud jde o případnou morální újmu, konstatování porušení Úmluvy představuje podle vlády dostatečné a odpovídající zadostiučinění.

25. Soud poznamenává, že základem pro poskytnutí spravedlivého zadostiučinění je v projednávané věci skutečnost, že stěžovatel nemohl využít svého práva na přístup k soudu, které je součástí práva na spravedlivý proces ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy. Soud neshledal žádnou příčinnou souvislost mezi materiální škodou a morální újmou, které měly stěžovateli vzniknout, a konstatováním porušení článku 6. Rovněž nemůže odhadovat, jak

by řízení dopadlo, kdyby Ústavní soud prohlásil ústavní stížnost podanou stěžovatelem za přípustnou a projednal ji.

Z tohoto titulu proto nelze přiznat náhradu a Soud se domnívá, že konstatování porušení postačuje k odčinění případné morální újmy stěžovatele (viz obdobně *Vodárenská akciová společnost, a. s. proti České republice*, viz výše, § 40; *Soudek proti České republice*, č. 56526/00, § 26, 15. březen 2005, *Mařík proti České republice*, č. 73116/01, § 21, 12. duben 2005).

B. Náklady řízení

26. Stěžovatel nepožaduje náhradu nákladů řízení. Soud se proto domnívá, že o této věci není třeba rozhodovat (viz obdobně *Králíček proti České republice*, č. 50248/99, § 41, 29. červen 2004).

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* zbývající část stížnosti za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*, že konstatování porušení je samo osobě dostatečným spravedlivým zadostiučiněním za morální újmu vzniklou stěžovateli.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 26. října 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Claudia WESTERDIEK
tajemnice

Peer LORENZEN
předseda